

Sahibi ve Umum Nefriyat Müdürü
hakki tarik us
Basıldığı yer:
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi VAKIT Yurdu

11
MAYIS 1942
PAZARTESİ
Numara: 964 Sene: 3
Tel: 23872 - Posta kutusu: 214

Bu akşam

İngiltereye Göre Harp Sonrası

Yazan: SADRI ERTEM

ÖNCE Kırps, arkasından Eden birer nutuk ile harp sonrası dünyasının krotikisini çizdiler. Geçenlerde İngilterenin teşkilatlı partilerini yanerek rey alan müstakl mebuslardan birinin yazdığı bir makale İngiliz devlet adamlarını harp sonrası halindeki tasavvurlarını ortaya atmalarına vesile verdi. Hatta bu fikirlerin daha ziyade gizli kalmasına mani oldu. Harp sonrası dünyası İngiltere göre tadel edilmiş, ve ateşi almış sosyalistçe bir âlemidir.

Harp sonrasında devlet adamları istediklerini yapabilecekler midir? Devlet hayatını alt olan her taahhüt, her fikir ancak istikbale daha emin olarak bakılabilir. Hiç olmazsa olacak şeyin gelecekteki günleri şekli veremez.

Bu itibarla "yarın ne olacak yerine, "bugün ne oluyor?", u çeklik imkânı, n elde edenler istikbale daha emin olarak bakabilirler. Hiç olmazsa olacak şeyin gelecekteki günleri şekli veremez.

İngiltere bu harbe kadar dünyaya üstün bir kudretle hükmediyordu. İn. üstünün üstünlüğünü temin eden vasıtalar şunlardır:

- 1 - Kuvvetli bir filo, ve deniz nakliye vasıtaları,
- 2 - Dünya emtia alışverişinin kontrolü,
- 3 - Dünya altınlarının kontrolü,
- 4 - İngiliz endüstrisinin hâkimiyeti,
- 5 - İngilterenin efsanevi prestiji.

İngilterenin adalarından tasarak denizlere müstemleke aramak için gitti ancak denizdeki rakiplerini imha etmek suretile mümkün olmuştur. İspanya, Fransız, Felemenk donanmalarının mağlubiyeti ile İngiltere denizlerde imparatorluğunu kurmaya muvaffak olmuştur. Bu üstün deniz kuvveti 19 uncu asırdan itibaren teknik terakkiyi benimsedi. Ve bu suretile İngiliz donanması yaman bir taarruz kuvveti oldu. Ve akın yolları üstüne düşen bütün sahaları zaptetti.

Bu yaman taarruz silâhi sayesinde dünyanın dörtte birine sahip oldu. Aynı zamanda bütün denizler arasında işleyen en büyük nakil vasıtası da İngiliz bayrağını taşıyordu. İngiltere böylece hudutlarında güneşi batmayan bir imparatorluk oldu.

Fakat, 1939 harbinin İngiltereye indirdiği en büyük darbe İngilterenin büyük deniz taarruz silâhlarının artık müdafaaaya çekilmek mecburiyetinde kalmasıdır.

Hava stratejisine tabi olan yeni taarruz ve müdafaa şartları İngilterenin muazzam çelik ve barut kütlesini denizlerde ancak müdafaa silâhi haline soktu. Taarruz için yapılan silâh, karasızda yeni bir taarruz silâhi icat edildiği zaman iyi bir müdafaa vasıtası bile değildir. Bu harpte bunu gördük.

İngiliz ticaret filosu harpten evvel çok üstün bir kuvvet sahibiydi. Fakat 1942 yılına kadar bu ticaret filosundan 20 milyon tona yakın gemi battı. Bugün büyük denizler arası seferinde İngiliz gemi tonajında büyük bir noksanlık vardır. Şu halde onun azameti, ni yapan kuvvetlerden biri böyle bir talihe mazhar olmuştur.

İngiltere kendi bayrağı altında olan yerlerde olsun, başka memleketlerde olsun emtia satışına hâkimdir.

Paraza Bulgaristan, Brezilyadan kahve satın alacak, mutlaka Londra borsasına müracaat mecburiyetindedir. Çünkü alış veriş döne dolacağı tekerlekz ede ede Londrada tekdüs edilecektir. Devamı 2 nci sayfada

Zehirli gaz

İngilterede
mühim
miktar
istok var!

Almanlar Ruslara karşı
gaz kullanmağa
başladıkları zaman

İngiliz
tayyareleri
Alman şehirlerine
zehirli gaz
yağdıracak!

Londra, 11 (A.A.) — Britanovaya Ajansının hava muhbirinin temin ettiğine göre, Almanlar Ruslara karşı zehirli gaz kullandıkları takdirde İngiliz hava kuvvetlerinin bomba filoları derhal gaz muharebesine başlayabilecek bir durumda dırlar, böyle bir muharebeyi yapmak için İngilterenin en iyi teçhizatı edilmiş bir memleket olduğuna şüphe edilmemektedir. Almanya karşı yapılacak muharebe şimdi hararetili devrinde bulunan şehirlerin ve gemilerin bombardımanına karşı yapılmakta olan mukabeleden daha tahripkâr olacaktır. Almanyanın bunu hiddiği ve şimdiye kadar gaz kullanmaktan bunun için kaçınıldığı zannedilmekte dir. Almanların Ruslara karşı gaz kullanmağa karar verdiklerine dair verilen haberler Almanların yeni bir gaz keşfettiklerine dair verilen haberlerle aynı zamana tesadüf etmektedir.

Fakat İngilterede mühim gaz stokları vücutte getirilmiştir. Hava mahfillerinde şimdi İngilizlerin ellerinde bulunan hava yolu ile yapılacak gaz muharebesi imkânları hakkında zaman zaman dikkate şayan malumat verilmekte dir.

Japonlar

Birmanya - Çungking yolunu
kestikten sonra

Hindistana
doğru
tazyiklerini
artırıyorlar

Birmanya
hükümeti
Hindistana gitti

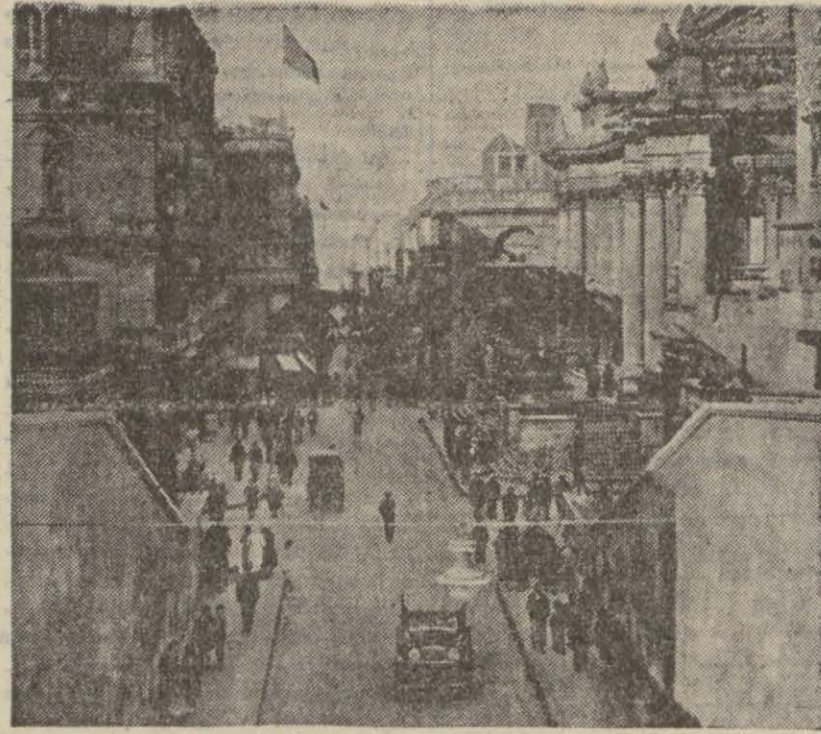
Yeni Delhi, 11 (A.A.) — Birmanya hükümeti Hindistana nakledilmiştir. Buna sebep Birmanya kalan arazinin küçüklüğü ve bu şerait altında sivil idarenin çalışmasını imkânsızlığıdır.

Tokyo, 11 (A.A.) — Domei ajansının bildirdiğine göre Birmanya'da İngiliz müdafaaı tamamiyle yıkılmak üzere. Bu kuvvetlere karşı kıskac hareketi daha fazla sıkıştırılmıştır.

Japon kıtaları Birmanya - Hindistan hududunun bütün noktalarını ele geçirmişler ve düşmanın Assam istikametinden geri çekilmesine mani olmuşlar ve Akyab Hindistan yolu dahi kontrol altına almışlardır. Devamı 2 nci sayfada

İSTANBUL'DAN TERFİ EDECEK ADLİYECİLERİMİZ

Eylül 941 sonu itibarıyla terfi lavyık görülen hakim ve müdellimlerin terfi defterleri hazırlanmıştır. İstanbul'dan terfi edecekler şunlardır: Ali Rıza Tamtekin, Hasbi Gürp-

Mihver tayyareleri tarafından şiddetle bombalanan Maltadan bir görüntü

Hind şefleri

Tutulacak yol
hakkında
Mühim müzakere-
lerde bulunuyorlar

Stokholm, 11 (A.A.) — Dagens Niheter gazetesinin Bombay muhbirinin bildirdiğine göre, Kripisin v. zifesinin akamete uğramasından sonra Hind parti seferi arasında, tutulacak yolu tayin maksadıyla görüşmeler yapılmaktadır.

Maruf Hindli şeflerden Rajahgo Palachari son günlerde Gandhi ile birçok görüşmeler yapmıştır. Bu müzakere, lere büyük ehemmiyet verilmektedir.

Paraşütçülere karşı

Stokholmda
müdafaa deneme-
leri yapıldı

Stokholm, 11 (A.A.) — Stokholm şehrinin paraşütçüler tarafından mefruz istilasına karşı yapmak maksadıyla bir müdafaa tecrübesi yapılmıştır. Buna benzer başka manevra ve tecrübeler bir kaç gün evvel Göteborg limanında da muvaffakiyetle yapılmış bulunuyordu.

Mindanao'daki Amerikan kuvvetleri kumandanı esir düştü

Tokyo, 11 (A.A.) — Domei ajansının bildirdiğine göre, Mindanaodaki Amerikan kuvvetleri komutanı albay Killen esir edilmiştir.

Albay Japonların yıldırım gibi ilerleyişleri sırasında 4 alay şimal Amerika kuvvetinin tahrir edildiğini ve netice olarak teslim olmağa mecbur kaldığını söylemiştir.

Hava gazı işçilerinin zam isteği

Havagazı şirketindeki işçiler me murlara yapılan pahallıların zamanın kendilerinin de istifade etme si için teşebbüslerde bulunmuşlardır.

Dileği nazarı itibare alan alâkadar makamlar, işçiler ve hakem heyetini dinlemiştir.

Yalnız bugünkü toplantı ve temaslarda bir neticeye varılamadığı için Cuma günü tekrar toplanacaktır.

Maltaya akın!

Dün 20 Alman
tayyaresi düşürüldü

Malta, 11 (A.A.) — Pazar akşamı nesredilen tebliğ Maltaya karşı yapılan hava akımları esnasında topyekün 20 düşman tayyaresinin tahrir edildiğini ve cumartesi günü ile pazar gecesindeki düşman akımlarında da 51 mihver uçağının hasra uğratıldığını bildirilmektedir.

İtalyan tebliği

Roma, 11 (A.A.) — İtalyan orduları umumi karargâhının 709 numara lı tebliği:

Sirenlik cephesinde topgularımız düşman topgularının ateşine müessir surette mukabele etmişlerdir. Büyük kara birliklerimizin hava bataryaları iki düşman tayyaresini düşürmüşlerdir.

İtalyan ve Alman hava teşkülleri Maltanın hava üslerine taarruz ederek devam ve büyük yangımlar çıkarmışlardır. Bomba tayyarelerimiz Valet, tanın tesislerle limana demirli bulunan bir harp gemisini de bombalamışlardır. İtalyan refakat av tayyareleri yeni muvaffakiyetler elde etmişler ve hava çarpışmalarında 8 düşman tayyaresi düşürmüştür. Mihver hava kuvvetleri tarafından dün düşürülen düşman tayyarelerinin sayısı 17'yi bulmuştur. Bir tayyaremiz dönmemiştir.

İngiliz başvekilli Çörçil

Çörçilin nutku

Vaşing onda büyük memnun yetle karşılandı

Vaşington, 11 (A.A.) — Çörçilin dün geceki nutku, İngiltere başvekilli nin şimdiye kadar harp safhalarının tablosunu çizen en cesaret verici bir nutuk olarak çok iyi karşılanmıştır. Bilhassa Hitler'e hitaben, zehirli gaz kullanıldığı takdirde tahrikkâr hareketlerle karşılancasına dair olan ihtarı büyük bir sevinç uyandırmıştır. İngiliz hava kuvvetlerinin mihver liman ve smal merkezlerine karşı geniş ölçüde akımlar ve taarruzlar yapacağı nı bildiren kısmı çok cesaret verici olmuştur. İkinci bir cephenin kurulması işini tesbit eden nutuk parçaları doğru görüşlü ve faydalı olarak telâk ki edilmiştir.

Pirinç ve yağ tevziatı

Çarşamba gününden itibaren
her bakkalda yapılacak

Bu sabahdan itibaren bölge iase müdürlüğü halka dağıtılacak pirinç ve yağ için bakkallar birliği reislerine figlerini vermeğe başlamıştır. Bu seferki tevziat, diğerinde olduğu gibi muayyen bakkallar vasıtasıyla yapılması yacak, her bakkal bu tevziatı üzerine alacaktır. Yeni şekil şöyle tesbit olun muştur.

Her nahiye mmtakasında bulunan bakkallar kendi aralarından bir reis ve dört aza seçmiş, bu reis ve azalar o mmtakanın ihtiyacını kararlaştırarak bunu iase müdürlüğüne bildirmişlerdir.

Bundan sonra reisler iase müdürlüğünden verilen gıda maddelerini mmtakalarındaki bütün bakkallara tevzi edeceklerdir.

Haik, istediği bakkala giderek istihkakı olan gıda maddesini, ekmek karımı baştafındaki yeri işaretlendi-rerek alacaktır.

Bakkallar tevziata çarşamba gününden itibaren başlayacaklardır.

Satışın eski fiyat üzerinden yapılması kuvvetle muhtemeldir.

Göring Pariste

Yüksek Fransız şahsiyetleriyle görüşecek

Bern, 11 (A.A.) — Mareşal Göring yüksek Fransız şahsiyetleriyle mühim müzakereler yapmak üzere halen Pariste bulunduğu söylenmektedir. Berlinin iyi haber alan mahfilleri görüşülecek meselelerin İtalyan - Fransız rakabeti yüzünden karışık bir durum arzelmekte olduğunu kabul etmektedir.

General Jiro tevkif edilmiş!

Nevyork, 11 (A.A.) — Alman hususi muhabereci zikreden Nev York Times gazetesi, general Henri Jiro'nun Cenev'de tevkif edildiğini söylediğini bildirmektedir. General, sahte evrakla seyahat etmek suçu ile tevkif edilmiştir. Elde edilen vesikalar generalin Lizbona doğru yola çıkması ihtimali olduğunu göstermiştir.

Çörçilin nutku

Hava kuvvetlerimizi
Her gün artan
bir şiddetle
kullanacağız
Sovyetlere büyük miktarda malzeme gönderiyoruz

Londra, 10 (Radyo saat 22) — Başvekil Mister Çörçil, bu akşam radyoda söylediği nutukta dedi ki:

"İki sene evvel tam bugün başvekilat mevkiine gelmişim. Bu vesile ile bu gece radyoda maziye bakarak bugüne nasıl vardığımızı tesbit etmek ve azıcık da istikbale bakmak isterim.

"Mazide bir çok talihsizlikler gördük. Almanlar Hollanda ve Belçikayı istila ettiler. Bunu Fransanın mağlubiyeti ve nihayet Almanyaya teslim olması takip etti. Musolini, şansının geldiğine kani olarak ölmek üzere bulunan Fransayı arkadaşan vurdu. Biz yapayalnız bırakıldık. Dünkerten sonra muzaffer Almanyaya karşı karşıya idik. İn-

Şarıkta bir Alman topu ateş ediyor

Alman tebliği

Sovyetler 27
tayyare kaybettiler

Berlin, 11 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Şark cephesinde düşmanın mevzili taarruzları geri püskürtülmüştür. Muharebeler kısmen şiddetli olmuştur. Alman mukabil taarruzları muvaffakiyetle neticelenmiştir.

Laponyada düşmanın yeni taarruzları akamete uğramıştır. Karadenizde keşif uçuşu yapan tayyareler kerc boğazında 1300 tonluk bir düşman ticaret vapurunu batırmışlardır. Şimal cephesinde düşman dün cereyan eden hava muharebelerinde pek ağır kayıplara uğramıştır. Alman av tayyareleri 22 şif Harikan olmak üzere 27 düşman tayyaresi düşürmüştür. Bir av tayyaremiş düşmüştür.

Bomba ve Stuka teşkülleri Lizza koyunda bombalarla büyük bir düşman gemisini hasara uğratmışlar. Murmansk limanında Murnan demiryolu tesislerini muvaffakiyetle bombalamışlardır.

Şimali Afrikada her iki taraf da keşif faaliyetinde bulunmuştur.

Maltada Valetta limanında kuru havuzda bulunan bir harp gemisine bombalarla taarruz edilmiştir. Muharebe tayyarelerini himaye eden İtalyan av tayyareleri bu esnada 8 düşman tayyaresi düşürmüştür. Ada üzerinde yapılan şiddetli hava muharebeleri esnasında Alman av tayyareleri düşman tayyaresi düşürmüştür. Şimali Afrikada da iki düşman tayyaresi tahrir edilmiştir. Iskenderiyyenin şimalindeki sahil bölgesinde bir muharebe tayyaresi 5 bin tonluk Devamı 2 nci sayfada

Bulgaristan

Tokyo'ya elçi gönderiyor

Sofya, 11 (A.A.) — Bulgaristanın Kahire orta elçisi Janko Peefin Bulgaristanın Tokyo orta elçiliğine tayin edildiğini öğrenilmektedir. Sonkunun nihayetinde toplanan Bulgar nazırlar meclisinde Tokyoda bir Bulgar orta elçiliği tesisine karar verildiği hatırlanmaktadır.

Börcilin nutku

Baştarafı 1 nci sayfa da
göz adalarının istilasını, Mısırda fena tec-
hiz edilmiş küçük ordumuz her an mahvedilebilecek bir vaziyet-
teydi. O vakit millet namına
yüksek karatımızı vermek vazie-
yetindeydik. Ya muvaffak olma-
ğa azmedecekler, ya mahvolmağı kabul
edecektik. Varlığımıza
karşı Almanyamın yaptığı mey-
dan okumaya mukabeleyi kabul
ettik. O vakit buhranlı günle-
rinde millet bu azımkâr kararı
bildirmek vazifesini üzeri-
aldı. Ondan sonra bir sene mü-
temadiyen yapayalnız kaldık
ve hürriyet bayrağını tek başımıza
taşıdık. İtalyan imparatorluğu-
nu baştanbaşa temizledik. Filis-
tini, Suriyeyi, Irakı Alman istila-
sından kurtardık. Şurada, bu-
rada bir çok darbeler yedik. Ve
bu arada hepimiz büyük ızdırap-
lar çektik.

"Şimdi neredeyiz?
"Şimdi, o vakit bize meydan o-
kuyanlara mukabeleye karar ver-
mekle ve istiklâlimizi kendi elimi-
ze almakla doğru hareket etti-
ğimize şüphe edilebilir mi? Bu-
gün artık silâhsız değiliz. Müc-
heze ve talim görmüş kuvvetli bir
ordumuz vardır. Bugün yalnız
değiliz: Yanımızda kuvvetli ve
sonuna kadar bizimle harbetme-
ye karar vermiş müttfiklerimiz
vardır. Gayemiz her vakitten da-
ha kuvvetli ve daha emindir. Bu
gayeye ne vakit varacağız? Bir
nu bugünden söyleyemeyiz. Fakat
bugünkü vaziyetimize bakınca,
istikbalî emniyetle karşılıyabile-
ceğimizi temin edebiliriz. Yalnız
bırakıldığımız gündenberi müte-
madiyen kuvvetleniyoruz. Gaye-
mize nasıl varacağız? Buna veri-
lecek cevap şudur: Adalarımızın
tarihine bakarak evvelâ inatla
ve sonra azim ve imanla.

HİTLERİN DÜŞÜĞÜ HATA

"Demokrasiler de diktatörlük-
ler gibi hata edebilirler. Fakat
diktatörler bütün hazırlıkları
rağmen daha çok hataya düşü-
lür. Hitler bile en büyük hatası
ni geçen hazırlarda Rusyayı is-
tilâya teşebbüsle yaptı. Bu istila-
ya kalktığı zaman, dünyanın en
mükemmel ordusuna sahipti. O
vakte kadar bu ordu muvaffak-
yetten başka bir şey bilmiyordu.
Hiyanet ve silâhın da fayda-
larından istifade etmişti. Fakat
Ruslar, Stalinin riyaseti altında
insanlık tarihinin kaydetmediği
her türlü fedakarlığa katıldılar
her. Kendi topraklarında kan dö-
kerek Alman istilasını durdur-
maya çalıştılar. Biz daha ilk
gündenberi onlarla beraberiz ve
sonuna kadar beraber kalacağız.

"Sonra Hitler ikinci büyük ha-
tayı yaptı. Kıyı unuttu. Çünkü
tahsilî azdı. Lise mezunu bir a-
dam ancak bu kadar tahmin ede-
bilir. Kış geldi ve bütün şid-
detiyle kış için fena hazırlanmış
bir ordunun üzerine yüklendi.
Sovyet cephesinde kaç milyon Al-
man öldüğünü bilemeyiz. Fakat
Almanyamın yalnız Şark cephe-
sinde geçen harpte kaybettikleri
dörtte birinden fazla insan feda
ettiği muhakkaktır. Şimdi Hit-
ler, gelecek kış için askerlerini
daha iyi giydireceğini, lokomo-
tiflerini yeni baştan yapacağını
nı söylüyor. Bununla da harbin
uzayacağını kabul ve itiraf edi-
yor, demektir.

Hitlerin karşısında şimdi ne var?
Görünen manzara şudur: Sov-
yet ordusu geçen seneye nisbetle
daha kuvvetlidir. Bir senelik
harpte edindiği tecrübelerle Al-
man harp plânlarına daha iyi
mukabele etmesini öğrenmiştir.
Her vakitten daha iyi mücehhez-
dir. Halbuki Hitlerin arkasında
ağ, perişan ve meysus bir Avru-
pa vardır. Nazilerden nefret et-
meyi öğrenmiş olan bir Avrupa;
fırsat gelince isyan için yanan
bir Avrupa var. Fazla olarak biz
ve Amerika varız.

4GİR HAVA HÜCUMLARI

İngilterenin Alman sanayi
merkezlerine yapmaya başladığı

hava taarruzu 1942 yılının en
büyük hâdisedir. Kuvvetlerimizi
zi Hitlerle karşı her gün biraz
daha artan şiddetle kullanmak
zamanı gelmiştir. Şimdi Alman
milletine Führerlerinin hatalar-
ını isbat zamanıdır. Almanlar
hava taarruzuna nihayet vermek
liğimiz lâzım geldiği hakkında
propaganda yapıyorlar. Hitler,
bombardımana devam edersek o
da, tarihî âbidelerimizi ve eski
şehirlerimizi yıkamakla mukabele
edeceğini söylüyor, bizi tehdit
etmek istiyor. Halbuki 18 ay
evvel şehirlerimizi baştan başa
silip süpüreceklerini, evet tekrar
ediyoruz, bu Hitlerin kendi ta-
biridir; silip süpüreceklerini söyle-
mişti. Fakat şimdi artık vaziyet
tamamen değişmiştir. Bu defa
biz aynı kuvvetle Alman şehirle-
ri üzerine yüklenmeye başlayın-
ca, Hitlerin insanîyetin merha-
metine iltica ettiğini görüyoruz.
Bu ne değişiklik? Rotterdam, açık
şehir ilan edilen Belgrad baştan
başta yakıp yıkan o değil miydi?
İngiltereyi yerle bir etmeye ka-
rar vermiş ve bunun için gece
gündüz şehirlerimizi bombardı-
man etmiş değil miydi? O vakit
üstün hava kuvvetlerine daya-
narak insafsızca masum halkımı-
za ateş yağmuruna tutmuş
mıydı? Şimdi sıra bize gelmiştir.
Bütün bu bahar, bütün bu yaz,
bütün bu sonbahar ve bütün bu
kış Alman şehirleri ve Alman sa-
navii İngiliz tayyarelerinin hü-
cumlarına uğruyacaktır. İngil-
teyeye akın yapanlara karşı bizim
de mukabelemiz aynı derecede
kuvvetli olacaktır.

"Almanya şimdiye kadar kuv-
vet ve hâmetine dayanarak bi-
taraf devletlere mukavemetin
kızamsız olduğunu göstermeye
çalışmıştı. Şimdi adalet yerine ge-
liyor. Bize düşen vazife, Alman-
yamın bütün sanayi merkezlerini
silip süpürmektir. Şüphesiz bun-
dan sivil halk da müteessir ol-
maktadır. Fakat onlara tavsiye-
miz, mühimmat fabrikalarının
bulunduğu şehirleri terketmek-
tir. Tepelerinde bombaların pat-
ladığını gören Alman sivil halkı
Sovyet cephesinde öldürülen yüz
binlerce Rusu hatırlamalıdır.
Unutmamalıdır ki, onları bu se-
falet ve bu felâkete sürükleyen
Hitler rejimi ve Hitlerin kendi-
sidir. Dünyamın ve Alman mil-
letin kurtulması için ilk şart
Hitlerin ve Hitler rejiminin or-
tadan kalkmasıdır.

ZEHİRLİ GAZ MESELESİ

"Almanların şark taarruzu ne vakit
başlayacaktır? Bunu bilemeyiz. Taar-
ruza takaddüm eden büyük tahşidatın
yapılmakta olduğunu haber alıyoruz.
Fakat bugün mayısın onundur ve gün-
ler böylece gelip geçmektedir. Sov-
yet ordusuna en samimi selâmlarımızı
gönderiyoruz. Kendilerine gönder-
diğimiz binlerce tank ve tayyareden
laiklikle istifade edeceklerinden emin
bulunuyoruz. Yalnız Sovyet hükûmeti
bi bize, Almanların nevidi içinde,
zehirli gaz kullanmaları muhtemel
olduğu hakkında malumat vermiştir.
Biz, Almanlar tarafından kullanıla-
dıkça zehirli gaz kullanmak niyetinde
değiliz. Fakat Almanların zehirli gaz
kullanmak için geniş ölçüde hazırlan-
dıklarını biliyoruz. Almanlar, şark
cepheinde zehirli gaz kullandıkları
taktirde, biz de bunu bize vâki olmuş
bir taarruz gibi telâkki ederek ve tay-
yare üstünlüğümüzden istifade ederek
Almanya'ya karşı en geniş ölçüde ze-
hirli gaz kullanmaya karar vermiş
bulunuyoruz. Bunu bütün dünya efkâr-
ı umumiyet içinde açıkça bildirme-
yi vazife biliyorum. Bu iş Hitlerin ka-
rarına kalmıştır.

"İngiliz milleti Sovyetlerle yaptığı
ittifakın icabı olan hiçbir fedakarlık-
tan kaçınmayacaktır. Sovyetlere taah-
hüt ettiğimiz malzemeyi muntazaman
teslime devam ediyoruz. Şimal deni-
zinden yapılan bir sevkıyatın intiza-
mını temin etmek ve gemi kafilelerini
Sovyet limanlarına götürmek vazife-
mizdir. Şimdiye kadar giden bütün ka-
fileler muvaffakiyetle hedeflerine var-
mışlardır ve yolda sonuna kadar sev-
kiyata devam edilecektir.

İKİNCİ CEPHE AÇILACAK

"Sovyet müttfiklerimize yardım l-
cin daha başka ne yapabiliriz? Bir -

çokları Avrupada ikinci bir cephe aç-
mamızı teklif ediyorlar. Bu husustaki
karar ve niyetimiz burada söylye-
cek değiliz. Yalnız harbin 32 inci
ayında İngiliz milletinin taarruz ni-
yeti ve bu husustaki umumî arzusunun
tatmin edecek bir yol bulmaktan geri
kalmıyacağı. Milletin tevgiki bizim
için cesaret verici bir amildir.

BU AYIN İKİ MÜHİM HADİSESİ

"Bu ay, biri büyük, diğeri küçük
iki adada iki mühim hâdise olmuştur.
Büyük adayı teşkil eden Madagaska-
rı düşmanın eline düşürmemek için
daha il çay evvel lâzım gelen tedbirle-
ri almıştır. İlgâl kuvvetleri daha il-
çay evvel yola çıkarmıştır. Bu kuvvet-
ler Madagaskara varınca kadar
matbuatta yapılan münakaşalar düş-
mana bir ipucu verir korkusla bana
hayli sıkıntılı günler geçirtti. Çünkü
Madagaskar düşmanın eline düşmüş
olysaydı, o mmtakadaki bütün deniz
yollarının emniyetini kaybetmiye mah-
kûm kalacaktı. Fakat hareket muvaf-
fiyette neticelendi.

"Madagaskar bugün bizim elimizde-
dir. Viği, hükûmeti, bu hareketimizi
protesto etti. Fakat Fransanın sömür-
gelerinde gözümüz yoktur. Harp sonu
Avrupasmda Fransa tekrar eski muh-
tegem mevkie çıkarılacaktır. Fransız
milleti de bir gün nazilere karşı kı-
yam ederek bize karşı beslediği itima-
dını gösterecektir.

"Küçük ada Malta'dır. İki seneden-
beri Malitanın müdafada gösterdiği
kahramanlık bir roman mevzuudur.
Almanlar, bu ada üzerine külliyetli
hava kuvvetleri sevk etmişlerdir. Fa-
kat şimdi bu taarruz hafiflemiştir.
Almanlar burada tahmin ettiklerinden
çok fazla kayıplar vermişlerdir. Ve
eğer taarruzun hafiflemesi Almanla-
mıdır. Japonlar, bizim başka yerle-
rin buradaki hava kuvvetlerini şarka
çekmelerinden doğmuşsa Malta harbi
kazanmış demektir.

HARBİN DÖRT SAFHASI

"Gözümüzü arkaya çevirip de har-
bin, çıktığı gündenberi takip ettiği
seyri tetkik edersak, bunun dört saf-
hası geçirdiğini görürüz. Birinci safha
Nazilerin Avrupayı ve Fransayı istila-
etmeleridir. İkinci safha İngiltere-
nin yalnız kalışı ve tek başına muka-
vemete devam edisidir. Üçüncü safha
Almanların Sovyetlere taarruzudur.
Dördüncü safha İngiltere ve Amerika-
nın Uzaksarkta maruz kaldığı hiyanet-
tir.

"İtalyanın harbe girişi harbi Afri-
kaya, Japonyanın harbe girişi harbi
Asyaya ve Uzaksarka yaymıştır. Bu
suretle harp bütün dünyayı kaplamış-
tır. Bu son safha birçok girift mese-
leler doğuracak mahiyettedir. Fakat
artık umumiyet itibarile muvazene
hürriyetin ve demokrasinin lehine dön-
meğe meğul olmamızı ve Amerika-
nın gafli avlanmasından istifade ede-
rek hayli muvaffakiyetler kazanmış-
lardır. Şimdiden sonra mütemadiyen
mukavemetin arttığını görecektir.

Mercan deniz harbinde olduğu gibi,
bergün artan zayıflama maruz kalacak-
lardır. Mercan denizinde kazandıran
Amerikan ve Avustralya de-
nizcileri şimdiye kadar elde et-
tikleri en büyük zaferdir. Amerika,
Japonya'ya nisbetle çok kuvvetli kay-
naklara malik olduğu için, ona lâik
olduğu harabiyi vermekle gecikmiye
cektir. Biz de kendisine yardım et-
mekten geri kalmıyacağız. Filvaki,
Uzaksark harbinin son safhası gir-
mesi için zaman lâzımdır. Fakat bu
sene Hitlerle lâzım olan ders verilirse,
Amerikan ve İngiliz deniz ve hava
kuvvetleri Japonların da daha yakında
hakkından gelebileceklerdir. Onun i-
çin bu gece neşeliyiz. Sonuna kadar
harbetime karar vermişizdir. Ve bir
an vazifemizi yapmaktan geri durmı-
yacağız.

— Şimdi ortada bir hakikat var:
Senin resmini gördüğün Vedat, herhal
de düne kadar damadın olan Vedat
değil. Nisânın olusundan ve bu mek-
tuptan böyle anlaşıyor. Kendini çok
küçük düştürdün. Anne! Çok fena ol-
du. Aramızda bu yüzden bir kırılmık
girecek. Günün birinde Göztepeye gi-
dersek, Muallâhın yüzüne bakamıya-
cağım, ne yazık.

Saraylı hanım fazla bir şey söyle-
medi. hiddetinden ates püskürerek o-
dasına çekildi.

Neclânın annesi yatalak hastaydı.
odanın dışıyaya çıkamıyordu. Adanın
havası sinirlerini yatırıyordu ve adada
oturduğu müddette iyileşiyor. İstan-
bula döndüğü zaman hastalığı tekrar
başgösteriyordu.

Hekimler ona:
— Bu yıl büyükhadada kalırsın.
Demişlerdi. Neclânın annesi kızının
istikbaline tabiid. Kocasından bir mil-
tar servette geçiniyorlardı.

Neclâ, son gelişinde Ekremi yokla-
mıştı.

— Bu kış adada geçirirsek, anne-
min hayatını kurtarmış oluruz, demiş-
ti. Ekrem de buna:

— Fena olmaz. Neclâcığım!
Cevabını vermişti.

Bu akşam

Baştarafı 1 nci sayfa da
Bu suretle Bulgaristana Brezilya
kahvesi satardı. Tabii İngiltere bura-
da büyük komisyoncu rolündeydi. İn-
giltere bu vaziyeti birkaç asrın tarih
gırtlari neticesinde elde etmişti. Şin-
di böyle bir faaliyet mevcut olmadı-
ğı gibi yarı da Londra'ya tekrar mün-
hasat vazifesini görmesi pek mümkün
değildir. Çünkü her memleket bu harp
karşısında bünyelerini değiştiriyor ve
ticaret münasebetlerini devlet siyase-
tinin esas prensibi telâkki etmekte-
diler.

Bu suretle devletlerin ticaret mün-
asabetleri milletlerin ihtiyacıdır. İstik-
bale hazırlanmaları beklenmeden yapı-
lan faaliyetler halini almaktadır. Bu-
nun için artık yeniklen temerkiz et-
miş, inhisarını kurmuş serbest Lon-
dra pazarının kurulması mümkün de-
ğildir.

İngiltere eskiden dünya altınlarını
kontrol ederdi. En çok altın orada idi.
Farzediniz: İspanya İsvetden borp a-
lırdı, fakat bu istikraz muamelesi
Londrada yapıldı. Çünkü birçok ban-
kaların ihtiyat akçeleri Londrada ya-
tardı. Bugün altın mevkinli değiştiril-
di. Diğer taraftan altın tek elde to-
planmış olması dünyamın birçok yerle-
rinde altın haricinde mikyasların bulun-
masına, paraların ekonomisinin kurulma-
sına sebep olmuştur. Bu noktadan da
İngiliz talihî muammer olmuştur.

İngiltere ilk defa sanayileşen mem-
leket olduğu için Avrupayı ve dünyayı
kendî fabrikaları için tabii bir pazar
yeri addediliyordu. Napolyon harpleri
zamanında İngiltere Avrupayı fabri-
kaların muhtâc pazarı yaptığı gibi ku-
manda ediyordu. Fakat o günden bu-
güne dünya sanayileşmeye devam et-
ti, her sanayileşme hareketi İngiltere
için zararlanmasına kaydedilecek bir
hâdisedir. Büyük harpten sonra sa-
nayileşme faaliyeti daha ziyade inkişaf
etti. Bugün harp zarureti için İngil-
terenin arzusun müflâma bir çöle-
yeri endüstrileştirmektedir. Ve harbin
mevduiyeti dünyamın birçok yerlerin-
de sanayileşme hızını artırmaktadır.

Bana mukabil İngiliz sanayii bomba-
ların tahrip sahâsı içindedir. Nihayet
İngilterenin bütün dünyaya yayılmış
esanevi bir prestiji vardı. İngiliz ye-
nilmez, İngiliz gemisi batmaz, İngiliz
girdiği yerden çıkamaz gibi zihniyetle
günün bir surette yerleşmiş mefhum-
lar vardı, bu harp onları da Polonya
cepheindenberi sarsmaktadır.

Harpten sonrâya çıkacak İngiltere
bugün bu hâdidedir. Yarımkı İngiltere-
nin istikbalî bu harp ne şekilde bitere-
cek bütisn çarpışmasını çizdiğimiz ufuk-
tan doğacaktır.

Artık geçen asırların İngilteresi bir
efsanedir.

SADRI ERTEM

Sofyada şiddetli yangın

Sofya, 11 (A.A.) — Sofyaya ya-
kın ayınma garında sarıncık vagon-
ların patlaması yüzünden bu gece
şiddetli bir yangın çıkmıştır. Ha-
sar çok mühimdir.

İspanyada Almanya için işçi toplanıyor

Madrid, 11 (A.A.) — 11 mayıs-
tan itibaren, Almanya fabrika ve
teşgâhlarında çalışmak üzere İspa-
nyol amele ve işçilerinin topla-
nılmasına başlanılacaktır.

İki Japon denizaltısı batırıldı

Melbourne, 11 (A.A.) — Avus-
turalya müttfik umumî karargâ-
hı tebliği, iki Japon denizaltısının
Avustralya şimal doğusunda mütt-
fik uçakları tarafından batırıldı-
ğını veya hasara uğratıldığını bil-
dirmektedir.

Alman tebliği

Baştarafı 1 nci sayfa da
bir ticaret vapurunda yangın çıkmış-
tır. Bu vapurun batığı tahmin edil-
mektedir.

İngiltereye karşı yapılan muhare-
bede Folkentone civarında büyük bir
fabrika ile adamın cenup sahilinde bir
askeri kampa tam isabetler kaydedil-
miştir. Feroe adaları civarında orta
hacimde bir düşman vapuru bombalar
la hasara uğratılmıştır.

Husulî bir tebliğde de kaydedildiği
gibi Alman denizaltıları Amerikan su-
larında, Karaip denizinde ve Melis-
ka körfezinde 118 bin tonluk 21 düş-
man ticaret vapuru batırılmışlardır.

Fin tebliği

Helsinki, 11 (A.A.) — Bugün ne-
şredilen Finlanda tebliği:

Kareli berzahında iki tarafından
topçuları da büyük bir faaliyet gös-
termişlerdir. Bu arada Fin topçuları
10 binayı tahrip etmişler, bir kaç ba-
taryayı susturmuşlar ve oldukça mü-
him bir teşkilî dağıtmışlardır. Kronş-
lad kalesinin bataryaları Finlanda kör-
fezinin karşı sahilini ateş altına al-
mışlardır da bir muvaffakiyet elde ede-
mişlerdir. Fin piyade kütaları bir-
kaç düşman kolunu geri püskürtmüş-
lerdir. Bir Fin keşif grubu düşman
meyvelerine girmiş ve elli mayın al-
mıştır.

Sovyet tebliği

Moskova, 11 (A.A.) — Rüyter:
10 mayıs: Cephe de önemli hiçbir
değişiklik olmamıştır.

9 mayıs: 25 Alman uçağı tahrip e-
dirmiştir. Biz 18 uçak kaybettik.

Vişi, 11 (A.A.) — Berndan bil-
dirildiğine göre, Kırmızı Almanlar
nehirli mayınlar kullanmış ol-
dukları hakkında Sovyetler tara-
fından işe edilen haberler işve-
re mahallinde ihtiyatla karşılan-
maktadır.

Bunun zehirli gaz veya mayın
olmayıp son günlerde Almanlar ta-
rafından kullanılan yeni bir mer-
mi olduğu tebarüz ettirilmektedir.
Bu merminin infiliâki 300 metrelük
bir sahada müthiş tesirler yapmak-
ta, bu sahadaki canlı mahûllüklerin
damarları koparak ağızlarından
kan gelmektedir.

Birmanyada

Baştarafı 1 nci sayfa da
Vişi, 11 (A.A.) — Ofi:

Japonlar, Çunking - Birmanya
yolunu kesdikten sonra şimdi
Hindistanda Assam vilâyetine
karşı tazyiklerini arttırmıyorlar.
Japon taarruzu, şimdi bu he-
def istikametinde inkişaf ediyor
ve general Aleksander'in ku-
mandasındaki İngiliz askerleri-
nin ricatini kesmeğe çalışıyor.
Londradan ricatin intizamla ya-
pıldığı bildirilmektedir.

Birmanya hükûmeti, süra'tii
japon ilerleyişinden dolayı, mer-
kezini Hindistana nakletmiştir.
Çunkingden bildirildiğine göre
merkez Birmanyada Taung'de
bulunan Japon kuvvetleri, şimal-
e çekilmişlerdir.

Domei ajansına göre, İngiliz-
Çin kuvvetleri yıkılmak üzere-
dir. Etraflarındaki kısaçak git-
tikçe sıkıştırılmaktadır. Japonlar
Hindistana Birmanya ara-
sındaki bütün yolları ılgâl etmek
suretiyle düşmanın geriye sıçra-
ması imkânlarını kesmişlerdir.

Amsterdam, 11 (A.A.) — Londra
radyosunun bildirildiğine göre, Birman-
ya valisi Sir Smith refakatinde kur-
mayları olduğu halde Hindistana gel-
miştir.

Mukaddes Uçurum

-30- Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ

Neclâ o gün iki kapı üst yanda
bulunan ev sahiplerine gitti.

Neclâ'nın oturduğu köşkün sahil-
bi zengin bir ermeni taciriydi. Neclâ
bu tacirin kız olan kendi akrabası A-
gavni ile oturan kızı Ekremi a-
ramak geldi.

Ekrem bir gün ona;
— Ben dostların tarafından telefon-
la aranmaktan çok hoşlanırım, demiş-
ti.

Neclâ, bu sözü hatırladı. ve ev sa-
hibinin kızına dönerek:
— Agavni, dedi, nisanıma telefon-
la bir şey söylemek istiyorum. Müsa-
de eder misin?

— Ka yavrum, ne çıkar bir telefon-
dan. Helbette edebilirsin. Bitticek
değilsin ya telefonumuzu.

Agavni'ne kaba kaba konuşması
Neclânın hoşuna gidiirdi. Telefonu aç-
tı. Ekremi aradı. Biraz sonra Ek-
rem telefona geldi:

— Beni telgrafla adaya davet.. şim-
ti de telefon. Bunlardan bir şey anla-

madım doğrusu. Merakımdan çıldıra-
cağım. Bankamın idare meclisinde bu-
gün vazifem olmasa hemen ka-
pıya gelecektim. Ne var Allah aşkına?

Neclânın telgraftan haberi yoktu.
Bunu duyunca şaşaladı:

— Ben bir şey bilmiyorum ama, biraz
önce onlarıydım. Herhalde merak e-
deceek bir şey yok. Belki Bay Seda'nın
sizi göreceği gelmiştir.Bana gelince:
bizim ev sahiplerinde, telefonun yanın-
da oturan senin bir sözünü hatırla-
yarak, telefona sarıldım. Rahatsız
ettimse kusurumu affet. Ekrem bey!
Ekremin uzun boylu konuşmağa
vakti yoktu.

— Akşamı gelince görüşürüz. Al-
laha emanlıdır.

Diğer telefon kapadı.
Agavni merakla düştü:

— Yok canım, Sedat bey bir telgraf
yazmış da ondan bahsediyor.

— Görüyorum ki, yüzün güldü bir.

EN SON DAKİKA

Küçük İlanlar Kuponu

(Bu kuponu eklenerek gönderilecek
iş arama ve iş verme ilânları En Son
Dakikada parasız nesredilecektir. Ev-
lenme teklifi gönderen okuyucuların
muhfuz kalmak üzere sarıh adresleri,
ni bildirmeleri lâzım.)

Evlence teklifleri

* Binbir müşkülâtla tahsilâne de-
vam eden ve halen yüksek ticaret
mektebinde okuyan 22 yaşında, siyah
sağı, siyah kağı düdüğü, bir karaktere
sahip, hayatı hiç kimsesi olmayan
bir genç; tahsilini bitirmeye kadar
kendisine yardım edebilecek bir aile-
nin kız ile evlenmek istemektedir.
Tahsilî bittikten sonra bu iyiliği faz-
lasile ödiyecek ve alacağı kız mesut
etmek için bütün varlığı çalışacaktır.
(Bikes 22) remzine müracaat - 319

* Boy 1,68, kilo 62, yaş 22, Üniver-
siteye devam eden bir genç; tahsilinin
ikmalini temin edebilecek, asil bir a-
ilenin namuslu ve sevimli bir kız ile
evlenmek istemektedir. (B. Cim. Ün)
remzine müracaat - 320

İş arayanlar

* Üniversiteli, aynı zamanda tec-
rübeli bir öğretmen lise ortaokul tale-
beleri ve matematik, fizik ve fransız-
ca derslerini az bir ücretle vermekte-
dir. (Meslek) remzine müracaat.

* Ortamektep mezunu bir kız; res-
mî ve hususî dairelerde tahsilile mü-
tenasip bir iş aramaktadır. Daktilo
bilir. Kefalet verebilir. (HHSS) rem-
zine müracaat.

* Hastalık dolayısıyla işini terketen
bir makinist otomobil tamirci işlerin-
de çalışmak istemektedir. Marangoz-
luğu da vardır. (Benz Mercedes) rem-
zine müracaat.

* 16 yaşında bir genç; kibar ve te-
miz bir berber yanında berberlik öğ-
renmek istemektedir. (Berber) remzi-
ne müracaat.

Aldırınız:

Aşağıda remizleri yazmış olan o-
kuyucularımızın namlarını gelen
mektupları idarehanemizden (pazar-
ları hariç) hergün sabahın öğleye
kadar ve saat 17 den sonra aldimar-
ları.

(H.H.S.S.) (Pembe gül) (S.S.)
(E. Ural) (K.N. Mehtap) (Y.S.)
(Devlet kuşu) (2, 2, 44) (Kütüphane)
(H.K.) (C.M.) (A.L.) (B.Y. Kaya)
(Oran) (N. 25. T) (A.G.) (Emekli)
(Anısalma) (Ciddi) (İ. Şenkan)
(Sezen 26) (Nadide 79) (Tunalı)
(Eh) (B. Mete) (E.O) (S.U) (Ş.U)
(Rr U) (Muvaffak) (R.R.G.) (275)
(Liman 2) (N.C.K) (N.B.) (S.C.K)
(Yedek Denizci) (Tekcan) (H.Y.)
(A.M.) (302) (Bana ne mutlu)

Kayıp bir çocuk aranıyor

Şişlide Harzemsah sokagında 26 nu-
maralı Fuatbey apartmanının kapı-
cısı Halil Aydın dört yaşındaki oğ-
lu Alâettin dün saat 4 de kapının ö-
nünde oynarken kaybolmuştur. Ailesi
büyük bir keder içinde bulunan bu
yavru sarıgün kıvrıkcık sağı, elâ göz-
lü, zayıf ve beyaz tenlidir.
Bulan veya görenlerin insanîyet na-
mına yukarıki adrese müracaat et-
meleri rica olunmaktadır.

Daktilo aranyor

Fransızca hakkında vakıf İstanbul
veya Ankara'da çalışmak üzere erkek
veya kadın sekiz daktilo alacaktır.

İsteklilerin Türk rıkindan olması
şarttır. Tahsil derecelerine ve şimdi-
ye kadar çalıştıkları yerlere ait ma-
lumatı muhterî bir mektupla İstan-
bul postanesinde 722 numaralı posta
kutusuna müracaat edilmel.

denbre.

— Evet. Bu akşam bankadan çıkın-
ca buraya geleceğim.

— Yani Büyükdada, değil mi?